

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 2700 St Hanshaugen
0131 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato
07. 01.2014

Statsbudsjettet for 2014 - tildelingsbrev til Norges forskningsråd

1. Innledning

Det vises til Helse- og omsorgsdepartementets budsjettforslag for 2014 (Prop.1 S 2012-2013) og Innst. 11 S (2013-2014) tildeles med dette **328,796 mill. kroner** til Norges forskningsråd over henholdsvis kap. 780 post 50, kap. 781, post 79, og kap. 732 post 21. I tildelingsbrevet legges premissene for hvilke oppgaver Forskningsrådet skal utføre i 2014, samt hvilke mål- og resultatkrav som skal oppfylles og hvordan rapporteringen skal foregå.

2. Bevilgning

Tilskuddet fordeles med 323,306 mill. kroner fra kap. 780 post 50. Videre gis tilskudd på 5 mill. kroner fra kap. 781 post 79, til forskning knyttet til barn som pårørende, og 0,490 mill kroner fra kap. 732 post 21 til drift og utvikling av nasjonalt system for måling av ressursbruk til forskning i helseforetakene. Tildelte midler for 2014 vil bli utbetalt kvartalsvis (mars, juni, september og desember).

Bevilgningen for 2014 skal gå til følgende programmer og aktiviteter i regi av Norges forskningsråd:

Program	Budsjett kapittel/ post	2014
Folkehelseprogrammet	780.50	26 200
Helse- og omsorgstjenesteprogrammet	780.50	89 867
Psykisk helse	780.50	35 720
Miljøpåvirkning og helse	780.50	17 200
Klinisk forskning	780.50	28 290
Global helse- og vaksinasjonsforskning	780.50	9 800

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Einar Gerhardsens plass 3

Telefon
22 24 90 90
Org no.
983 887 406

Spesialisthelsetjenesteavdelingen
Telefaks
22 24 95 77

Saksbehandler
Hjørdis M. Sandborg
22 24 84 90

Rusmiddelforskningsprogrammet	780.50	30 450
Program for stamcelleforskning	780.50	20 000
Program for offentlige kliniske studier	780.50	21 044
STRATEGISKE OG ANDRE SATSINGER		
Kvinnerens helse	780.50	7 997
EUs strålevernprogram	780.50	1000
Praksisrettet FoU for helse- og velferdstjenestene	780.50	5 000
Transcan	780.50	3 500
Evalueringsprosjektet av samhandlingsreformen	780.50	10 000
Innovasjon i helse- og omsorgssektoren	780.50	2 500
Barn som pårørende	781,79	5 000
JPI nevrodegenerative sykdommer og Alzheimer	780.50	9 150
JPI antibiotikaresistens og forskning	780.50	4 588
HelseOmsorg21	780.50	1 000
Måling av ressurser i helseforetakene NIFU/Step	732.21	490
I alt på kap. 780,50, kap. 781,79 ,732,		328 796
Kap.780, 50		323 306

1. VIRKEMIDLER FOR BRUK AV BEVILGNINGEN OVER KAP. 780.50

Helse- og omsorgsdepartementet tildeler midler til Norges forskningsråd gjennom særlig to virkemidler, programsatsinger og strategiske satsinger. Forskningsrådet gis ansvar for gjennomføring av forskningsaktiviteten i henhold til departementets oppdrag, herunder utforming og revidering av programplaner og sammensetning av programstyrer. Programplaner skal forelegges departementet for godkjenning. Når det gjelder temaer som går på tvers av flere programmer ønsker departementet at Forskningsrådet ser forskningsprogrammene og søknadstilfanget i sammenheng¹. Departementet ber Forskningsrådet åpne opp for å bruke midler tildelt til ett program til å finansiere søknader innunder andre program eller virkemidler. Det vises for øvrig til at føringer i tidligere års tildelingsbrev er gjeldende der dette er relevant².

Internasjonalt forskningssamarbeid

Forskningsrådet kan bidra med finansiering i internasjonalt forskningssamarbeid så lenge dette ligger innenfor rammen av programplanene og de strategiske satsingene og når øvrige vilkår for finansiering er oppfylt. For å følge opp målet om bedre samordning mellom nasjonal, europeisk og annen internasjonal forskningsfinansiering, skal Forskningsrådet sørge for at nasjonale forskningsprogrammer/-aktiviteter ses i sammenheng med europeiske og internasjonale aktiviteter og finansieringskilder. Dette

¹ Som habilitering/-rehabilitering, alternativ behandling, sosial ulikhet, kvinners helse, psykisk helse, rus og aldersforskning

² Dette gjelder også særlig føringer gitt på programnivå som Folkehelseprogrammet, Miljøpåvirkning og helse, strategiske satsinger mv.

kan blant annet innebære at man innenfor et forskningsprogram eller aktivitet ser på arbeidsdeling mellom europeiske/internasjonale og nasjonale aktiviteter eller at man vurderer å utlyse en del av midlene i samarbeid med utenlandske aktører. Dette gjelder eksempelvis de europeiske fellesprogrammene (JPI) innenfor store samfunnsutfordringer³, artikkel 185-partnerskap i Horisont 2020⁴ og utvikling av helse- og omsorgsrelaterte ERA-NET innenfor Horisont 2020, herunder Transcan.

Særskilte føringer for 2014

Forskningsrådet skal organisere styremøte i JPND 30. og 31. januar 2014, og være vertskap for møtet i samarbeid med Helse- og omsorgsdepartementet.

Forskning knyttet til 22. juli

Forskningsrådet skal prioritere forskning knyttet til 22. juli gjennom pågående programmer. Øvrige føringer fra tildelingsbrevet for 2013 vedrørende 22. juli forskning og Forskningsrådets rolle i denne sammenheng videreføres i 2014.

Forskning på sykdommer med langvarig smerte/utmattelsessymptomer

Forskningsrådet skal fortsatt prioritere forskning på årsaker til og behandling av sykdomstilstander med langvarige smerte og/eller utmattelsessymptomer herunder myalgisk encephalitt (ME)/CFS, flåttbitt og i tillegg fibromyalgi og elektromagnetiske felt.

HelseOmsorg21-strategien

Det øremerkes 1 mill. kroner til arbeidet med HelseOmsorg21-strategien. Av dette beløpet reserveres om lag 350 000 NOK (£ 36 700) til gjennomføring av en analyse av helseforskning i Norge i regi av RAND Europe, som ledd i arbeidet med strategien. Videre skal bevilgningen dekke en forstudie gjennomført av NIFU for etablering av et helhetlig monitoreringssystem for forskning og innovasjon innen helse- og omsorg.

Nasjonal strategi for forskning og innovasjon på mat, ernæring og helse

Det bes om at Forskningsrådet deltar i en arbeidsgruppe som skal utarbeide en Nasjonal strategi for forskning og innovasjon på mat, ernæring og helse. Arbeidsgruppen vil ledes av HOD og skal ferdigstilles i løpet av våren 2014.

Folkehelseprogrammet

Det skal legges vekt på å styrke forskning om effekten av helsefremmende og forebyggende tiltak. I Meld. St. 34 (2012-2013) *Folkehelsemeldingen. God helse – felles ansvar* er det lagt vekt på at folkehelsearbeid i stor grad er tverrsektorielt og at det er behov for flere tverrfaglige forskningsprosjekter. Slike prosjekter bør prioriteres forutsatt at krav til kvalitet er ivaretatt.

³ Joint programming for Alzheimer and other neurodegenerative diseases (JPND), Joint programming for antibiotics (JPAMR), Joint programming for healthy diet and a healthy life (JPHDHL)

⁴ European and Developing Countries Clinical Trials Partnership (EDCTP), Ambient Assisted Living (AAL)

Helse- og omsorgstjenesteprogrammet

Midlene til omsorgsforskning er på til sammen 45 mill. kroner i 2014. For å sikre en langsiktig oppbygging av omsorgsforskningsmiljøene videreføres støtte til drift av omsorgsforskningsssentrene med 11 mill. kroner i 2014. Forskningsssentrene skal bidra til å styrke praksisnær forskning og utvikling på feltet og drive forskningsformidling og kompetanseheving overfor kommunene. For å følge opp Meld. St. 29 (2012-2013), Morgendagens omsorg, får sentrene i oppgave å fungere som dokumentasjonssenter for innovasjonsarbeidet på omsorgsfeltet. De skal bidra til følgeforskning, dokumentasjon, kunnskapsoppsummeringer og formidling og gi faglig støtte til kommunene og de lokale utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester. Midlene tildeles for 2014 etter samme fordelingsnøkkel som før.

Innenfor programmet skal forskning knyttet til IKT og digitale tjenester innenfor sektoren prioriteres, jf styrking av programmet i 2013.

Forskning innenfor habilitering og rehabilitering styrkes med 5,2 mill. kroner, jf flytting av 5,2 mill kr fra kap 733, post 21 til kap 780, post 50 i statsbudsjettet for 2014.

Global helse- og vaksinasjonsforskning

Finansieringen av den norske deltakelsen i EDCTP skal finansieres gjennom dette programmet.

Rusmiddelforskningsprogrammet

Programplanen er revidert i 2013 og videreføres til 2015 med et felles programstyre for program for rusmiddelforskning og programmet for psykisk helseforskning. Hensikten er å se rus og psykisk helse mer i sammenheng.

Sammenlignende effektstudier

Gjennom tildelingsbrevet for 2012 ble det satt av inntil 0,6 mill kroner til formålet, midlene er ikke benyttet. I tråd med tidligere korrespondanse bes om at Forskningsrådet overfører midlene til Kunnskapssenterets ansvaret med å lede subgruppen om Comparative effectiveness research (CER) som en del av oppfølgingen av prosjektutkast «*Facilitating international co-operation and quality assurance in clinical trials*», som er et samarbeid mellom bl.a. WHO, OECD og NIH.

Praksisrettet FoU for helse- og velferdstjenestene

Inntil det er avklart hvorvidt satsingen skal inn som en del av eventuelt nytt stort program Gode og effektive tjenester viser departementet til dialog om utarbeidelse av et plandokument.

Ressurskartlegging av FoU i helseforetakene

Når det gjelder ressurskartlegging og videreutvikling av system for måling av FoU i helseforetakene gjelder tilsvarende føringer som for 2013.

Prosjekt om merverdien/nytte av forskning - Lange spor – hva vet vi bruk og nytte av forskningsresultater fra programmene?

Forskningsrådet lyser ut lønnsmidler til forskere som, på bestemte temaområder innenfor programmene, skal studere gjennomførte prosjekter f eks 3-5 år etter prosjektsslutt med formål å se på formidling og effekter av prosjektene:

- ◆ Forskning/kunnskapsstatus på feltet og hva er konsekvensene av det vi vet?
- ◆ Hvor godt er forskningsresultatene formidlet vitenskapelig og populært (til brukere, helsetjenesten, forvaltningen)?
- ◆ Er det tatt initiativ for å forsøke å implementere resultater av forskningen?
- ◆ Har forskningen bidratt til at praksis er forbedret eller endret?
- ◆ Kjennskap til at forskningsresultater er tatt inn i undervisning og praksis?

Studiene skal resultere i en rapport. Kostnader med prosjektet må tas innenfor rammen.

2. MÅL- OG RESULTATKRAV

For øvrige mål- og resultatkrav, samt rapporteringstidspunkt som går frem av tildelingsbrevet og rapporteringsformer vises det til endelig tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet, samt tildelingsbrevet fra Helse- og omsorgsdepartementet for 2013..

Vi ber om at Health Research Classification System benyttes for å presentere forskningen innenfor helserelaterte prosjekter. I tillegg ber vi om at forskningsstatistikk synliggjøres for hver av de fire forskningsutførende sektorene (UH-sektor, instituttsektor, helseforetak, næringsliv), der det er relevant, som eksempelvis i årsrapporten fra Forskningsrådet.

3. SEKTORVISE MÅL- OG RESULTATKRAV FOR HODS TILSKUDD TIL FORSKNINGSRÅDET

Mål 1: Bidra til økt kvalitet, kapasitet og relevans i norsk forskning

Delmål: Styrket forskning i tråd med sektorenes og forvaltningens kunnskapsbehov.

Departementet ønsker et styrket fokus på relevans og nytteverdi av forskning. Flere virkemidler er løftet frem i forskningsmeldingen, herunder bruk av kunnskapsoppsummeringer for å identifisere kunnskapshull og utvikle programplaner og brukervedvirkning. Det legges til grunn at Forskningsrådet søker å utnytte disse virkemidlene.

Styringsparameter

- ◆ Økt brukervedvirkning i alle deler av forskningsprosessen. I denne forbindelse vises til definisjonen av brukervedvirkning som benyttes i prosjektet ledet av Helse Nord.

- ♣ Antall prosjekt innenfor e-helse
- ♣ Antall prosjekt knyttet til CFS/ME, fibromyalgi og lidelser knyttet til flåttbitt.

Resultatkrav og statistikk

- ♣ Minst to eksempler på forskningsprosjekter der brukermedvirkning er ivaretatt.
- ♣ En oversikt over antall prosjekter knyttet til CFS/ME, fibromyalgi og lidelser knyttet flåttbitt og forskningsprosjekt rundt hendelsen 22. juli.
- ♣ En oversikt over forsknings- og innovasjonsprosjekter innenfor e-helse.

Mål 2 God ressursutnyttelse og hensiktsmessig arbeidsdeling, samhandling og struktur i forskningssystemet.

Delmål: God sammenheng mellom nasjonal forskningsinnsats og internasjonalt forskningssamarbeid

HOD har som mål å styrke nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid, bla gjennom etablering av forskernettverk og deltakelse i Horisont 2020 og JPIer og forskningsinfrastruktursamarbeid innenfor departementets sektoransvar. Det er ønskelig med et enda større samspill mellom nasjonale utlysninger og utlysninger innenfor Horisont 2020 og ERA jf også punkt om internasjonalt forskningssamarbeid over. Det er behov for en overordnet norsk JPND-strategi basert på eksisterende planer og programplaner og som også omtaler kort sentrale nasjonale aktører.

Styringsparameter:

- ♣ Antall søknader og innvilgede prosjekter innenfor helse i Horisont 2020 i 2014
- ♣ Antall norske deltakere i prosjekter gjennom de europeiske fellesprogrammene (JPI) innenfor helse og velferd, se fotnote 3.
- ♣ Antall norske deltakere i ESFRI prosjekter innenfor helse
- ♣ Antall norske forskere som deltar i å evaluere prosjektsøknader til EUs rammeprogram for forskning (og innovasjon) årlig.
- ♣ Antall posisjoneringsstøtteprosjekt (PES) bevilget til helseforetakene.

Resultatkrav og statistikk

- ♣ Minst 4 norske forskere som deltar i vurderinger av prosjektsøknader i EUs RP
- ♣ En oversikt over antall søknader og innvilgede prosjekter innenfor helse i Horisont 2020 i 2014.
- ♣ En oversikt over antall JPI-prosjekter innenfor helse og velferd der norske miljøer er prosjektledere eller deltakere.
- ♣ En oversikt over antall ESFRI-prosjekter innenfor helse der norske miljøer er prosjektledere eller deltakere.
- ♣ Gjennomførte tiltak i de nasjonale programmene for å fremme europeisk forskningssamarbeid
- ♣ En norsk JPND strategi

Mål 3: Forskningens resultater tas i bruk i næringsliv, samfunnsliv og forvaltning.

Delmål: God og tilpasset forskningsformidling til allmennheten og gode læringsarenaer mellom foretak, institutter, UH-sektoren, helseforetak og forvaltningen.

Forsknings- og innovasjonsprosjektene må fremstå som relevante, gjennomførbare og nyttige for pasienter/brukere, helse- og omsorgstjenesten og forvaltningen, og dette kan allerede vurderes når prosjektsøknadene evalueres. For å øke oppmerksomheten om innovasjon er det ønskelig at det i utlysningene i helseprogrammene bes om søkerens vurdering av innovasjonspotensialet i prosjektet. Det er viktig at forsknings- og innovasjonsresultatene formidles på en hensiktsmessig og godt tilpasset måte.

Styringsparameter

- ♦ Antallet prosjekter innenfor helse.

Resultatkrav og statistikk

- ♦ Rapport fra prosjektet "Lange spor – hva vet vi bruk og nytte av forskningsresultater fra programmene?", jf punkt 1
- ♦ En oversikt over antallet prosjekter innenfor helse
- ♦ Antall utlysninger der det er bedt om at søkeren vurderer innovasjonspotensialet
- ♦ Oversikt over konferanser og formidlingstiltak der forsknings- og innovasjonsprosjekter er presentert for brukere, tjenesten og forvaltningen.

Med vennlig hilsen

Cathrine Meland e.f.
ekspedisjonssjef

Maiken Engelstad
avdelingsdirektør

Kopi: Helsedirektoratet
Riksrevisjonen
Kunnskapsdepartementet
Nærings- og handelsdepartementet
NIFU